

ГАЗЕТА
ВETERANІВ ВІЙНИ

З нами Правда, з нами Справедливість, з нами Чесність і Честь

Третій Тост

2025 рік • СЕРПЕНЬ • № 8 (776)

ВETERАНСЬКА ПОЛІТИКА – СЕРЕД КЛЮЧОВИХ ПРІОРИТЕТІВ

Прем'єр-міністр України Юлія Свириденко разом із членами Кабінету Міністрів презентували Проєкт Програми дій уряду на 2025–2026 роки. Документ окреслює пріоритети державної політики та включає пропозиції для реалізації ключових реформ.

ПРЕЗЕНТАЦІЯ Проєкту відбулась за участі народних депутатів України, профільних громадських організацій, експертного середовища та аналітичних центрів.

«Проєкт Програми дій уряду – це ті орієнтири, які допоможуть нам вистояти у війні та рухатися вперед після неї. Ми концентруємо ресурси на діях, які приносять найбільший ефект. Це гнучкий підхід, який дозволяє швидко реагувати на зміни, працювати узгоджено та ефективно, раціонально використовувати ресурси й створювати основу для довгострокових змін», – зазначила Юлія Свириденко.

Проєкт Програми дій уряду ґрунтується на чотирьох стратегічних напрямках: безпека, економіка, гідність та відновлення. На їх основі сформовано 12 ключових пріоритетів, що містять конкретні плани реалізації та критерії оцінки ефективності.

Одним із центральних напрямів є **Ветеранська політика**. Для Міністерства у справах ветеранів визначено завдання:

- **Підготовка та ухвалення Кодексу законів про Захисників і Захисниць державності та незалежності України**. Він упорядкує чинне законодавство, щоб ветерани, ветеранки та їхні родини могли легко орієнтуватися у своїх правах і гарантіях. Кодекс також уніфікує норми, усуне суперечності й спростить правозастосування.

- **Цифрова екосистема для ветеранів**. Насамперед, розширення можливостей «Ветеран Про» у застосунку Дія. Планується додати нові функції – від пошуку стоматологічних клінік і протезних центрів до оформлення компенсації за автострашування. Це дозволить значно скоротити бюрократію та забезпечити доступність послуг онлайн.

- **Послуги офлайн**. У кожній громаді – фахівці супроводу. До кінця року у громадах працюватиме 3000 фахівців, які нададуть 500 тисяч послуг супроводу і заходів підтримки.

У кожному регіоні – ветеранські простори. Розгортання мережі сучасних мультифункціональних просторів, де ветерани зможуть отримати медико-психологічну, адміністративну, освітню та культурну підтримку «під одним дахом». Вже до кінця 2025 року планується відкрити перші 7 таких просторів.

Єдина урядова програма Ветеран.Житло:

- нові підходи до еОселі для ветеранів;

- продовження субвенцій для ветеранів з інвалідністю.

Здоров'я – пріоритет при поверненні до цивільного життя і надалі:

- стандартні маршрути + індивідуальні потреби;

- послуги для особливих потреб: адаптація для тих, хто втратив зір; розширена паліативна допомога; лікування залежностей; відновлення після опіків і рубців;

- розширені пакети НСЗУ;

- ментальне здоров'я;

- ветеранський спорт. Держава фінансуватиме гранти на розвиток спортивної інфраструктури (по 600000 грн на проєкт).

Програми підтримки ветеранів у використанні авто:

- переобладнання автомобілів під потреби ветеранів із інвалідністю;

- компенсація 50% вартості автотранспорту.

Розвиток спроможності:

- освіта та перекваліфікація;

- єдина урядова програма «Ветеран. Робота»;

- єдина урядова програма «Ветеран. Підприємництво».

На ветеранські бізнеси заплановано не менше 600 грантів (по 500 000 грн і більше).

Меморіалізація загиблих:

- запроваджуємо систему меморіалізації та гідні місця поховання загиблих.

Детальніше про Проєкт Програми дій уряду можна дізнатися на спеціальному сайті: <https://priorities.gov.ua>.

УКРАЇНЦІ Є І БУДУТЬ НА ЦІЙ ЗЕМЛІ

Звернення Президента з нагоди Дня Незалежності України

**ДОРОГІ УКРАЇНЦІ
ТА УКРАЇНКИ!
ДОРОГИЙ НАРОДЕ!**

СЬОГОДНІ День Незалежності України.

Я перебуваю зараз тут, у серці Києва, на майдані Незалежності. І саме тут найкраще відчувається, що таке незалежність, чому вона для нас така важлива. І чому Майдан – значно більше, ніж головна площа країни. Бо це є символ – символ незалежності, її хранитель. Це місце, де завжди твориться історія, народжується енергія, сила наших людей у часи, коли незалежність опиняється під загрозою.

А зараз, коли йде повномасштабна війна за незалежність, саме тут, на Майдані, можна знайти такі важливі символи. Символи того, як ми боремось, за що ми боремось і як долаємо ми цю війну.

Ці символи – довкола нас. У цьому монументі Незалежності. Всередині він має залізобетонний

каркас і реально здатний витримати ураган. Так і наша Україна вистояла супроти великого лиха, яке Росія принесла на нашу землю. У цьому «Нульовому кілометрі». Це початкова точка відліку, де написані відстані до українських міст. До нашого Донецька, нашого Луганська, нашого Криму. І сьогодні ці позначки – вони мають уже зовсім інше значення. Вони вже не лише про кілометри. Вони нагадують, що все це – Україна. І там – наші люди, і жодна відстань між нами цього не змінить, і жодна тимчасова окупація цього не змінить. І одного дня ця відстань між українцями зникне, і ми знову будемо разом як одна сім'я, як одна країна. І це лише питання часу. І Україна вірить, що зможе цього досягти – досягти миру, миру на всій своїй землі. Україна на це здатна.

Бо Україна має характер. Кам'яну витримку, погляд, який ми не відводимо, і руки, обпалені вогнем і часом, але дужі. Руки, які

тримають щит і захищають своє. Свою землю, свою культуру, свою тисячолітню історію, доказом якої є засновники Києва. І захищаємо своє майбутнє, за яке віддали життя наші герої.

Імена, які ми не забудемо й не зрадімо. Імена, які захистили незалежність. І саме тут, на Майдані, українці часто прощаються з героями на щиті. І кожен, хто був хоча б раз на такому прощанні, і кожен, хто втратив когось у цій війні, має свій особистий рахунок до Росії назавжди й пообіцяв собі не забути своїх героїв.

Уособлення такої клятви – ось це поле народної пам'яті. Поле великої сили, бо в кожному маленькому прапорці – ця велика історія, вчинок і вибір. Вибір на користь України. На користь майбутнього. А саме – свободи в мирі та миру у свободі. Це філософія, яку відображає в нашій культурі образ козака Мамая, який здобув свободу, а тому може відкласти зброю та взяти до рук кобзу. Про всяк випадок тримаючи шаблю близько, але повернутися до мирного, цивільного життя. Це те, чого всі ми прагнемо. І знаємо: цього ніхто не подарує, це можна тільки вибороти.

Саме це ми робимо 1278 днів цієї війни, війни за незалежність. За кожен із цих днів я хочу подякувати тобі. Український воїн. Український волонтер. Лікар. Рятувальник. Вчитель. Наша молодь. Наші батьки. Кожен українець та кожна українка. Дякую вам усім. За те, що ми вже пройшли. І за ту Україну, яку ми з вами творимо разом. За ту Україну, якою вона вже є зараз. Яка стала дорослою 24 лютого. Взяла долю у свої руки, взяла у свої руки зброю.

(Закінчення на 2-й стор.)

ЗАРАДИ БЕЗПЕКИ МАЙБУТНІХ ПОКОЛІНЬ

Президент України Володимир Зеленський і Генеральний секретар НАТО Марк Рютте взяли участь у VIII Міжнародному ветеранському форумі «Україна. Ветерани. Безпека». Цей захід уже традиційно проводять напередодні Дня Незалежності України.

ГЛАВА ДЕРЖАВИ подякував усім, хто захищав і продовжує захищати нашу державу та її незалежність.

Президент наголосив, що Україна робить усе, щоб ця війна за незалежність завершилася якнайшвидше і головне – реальною безпекою для майбутніх поколінь, справедливо і з повагою до українських захисників і всіх громадян.

«Ключ до цього – гарантії безпеки, над якими ми зараз працюємо разом із нашими партне-

рами. Я впевнений, це буде. І це буде на основі нашої сильної армії, а отже – вашого досвіду та бойових результатів», – заявив глава держави.

Володимир Зеленський акцентував, що ветерани мають знати й відчувати, наскільки вся Україна завдячує їм і як вони їй потрібні.

Глава держави закликав пам'ятати українців та українок, які віддали свої життя заради всіх нас. Пам'ять полеглих воїнів ушанували хвилиною мовчання.

Марк Рютте зазначив, що для нього честь – вшанувати захисників України, які всі ці роки боронять те, що для них найважливіше.

«Ми були з вами від самого початку й залишаємось з вами зараз і надалі. Члени та партнери НАТО надали безпрецедентну військову підтримку Україні, зокрема у вигляді засобів ППО, літаків, броньованої техніки та боєприпасів», – сказав він.

Генсек НАТО також зауважив, що Альянс співпрацює з Україною щодо підтримки ветеранів, їх психологічної реабілітації, створення реабілітаційних центрів. За його словами, досвід українських воїнів матиме величезне значення під час трансформації підходів до трансатлантичної оборони.

Законодавство

ПІДҐРУНТЯ ДЛЯ ВETERАНСЬКОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Верховна Рада України схвалила у другому читанні та в цілому законопроект «Про ветеранське підприємництво», що відкриває нові можливості для самореалізації ветеранів, ветеранок та їхніх родин у бізнесі. «За» проголосували 279 народних депутатів України.

підприємство, закріплює принципи державної політики у цій сфері, а також визначає механізми державної підтримки.

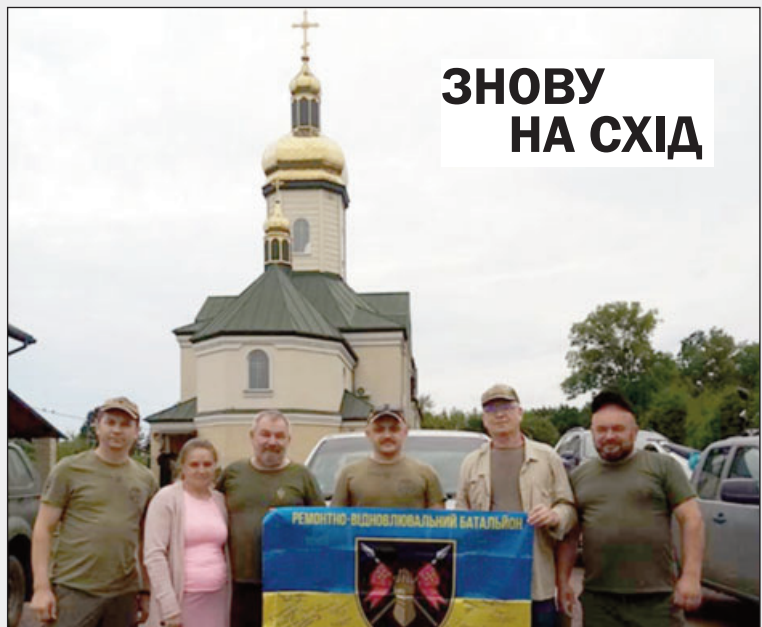
Ветеранське підприємництво – це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність або незалежна професійна діяльність,

що здійснюється суб'єктами ветеранського підприємництва з метою досягнення економічних і соціальних результатів, у тому числі одержання прибутку.

Суб'єктами ветеранського підприємництва є:

(Закінчення на 2-й стор.)

Воїни-«афганці» – українській армії

ЗНОВУ НА СХІД

ВОЛОНТЕРИ Волинської обласної організації УСВА на чолі з ветераном війни в Афганістані Олександром Сладковським учергове здійснили поїздку в район Торецька для передачі відремонтованих автомобілів і матеріально-технічних засобів для ЗСУ. Багато людей задіяно в допомозі по ремонту автомобілів та по забезпеченню поїздок до зони бойових дій. Всім велика, щира подяка!

Продовження теми – на 4-й стор.

КОМПЛЕКСНА ПІДТРИМКА ВЕТЕРАНІВ І ЇХНІХ РОДИН

Під керівництвом Прем'єр-міністра України Юлії Свириденко відбулася міжвідомча нарада, присвячена ключовим аспектам реалізації державної політики у сфері підтримки ветеранів, ветеранок та їхніх родин.

УЧАСТЬ взяли міністр у справах ветеранів України Наталія Калмикова, міністр соціальної політики, сім'ї та єдності України Денис Улютин, а також представники ветеранських громадських організацій «Принцип», «Юридична сотня», «Простір можливостей» та Veteran Hub.

Прем'єр-міністр України Юлія Свириденко наголосила, що державна ветеранська політика має забезпечувати комплексну підтримку не лише для ветеранів та ветеранок, а й для членів їхніх родин.

Вона зазначила, що разом із громадськістю та Міністерством у справах ветеранів підготували Стратегію ветеранської політики на період до 2030 року, яку вже почали впроваджувати, а також законопроект, який забезпечить цілісний підхід: медична допомога, працевлаштування, освіта, соціальна підтримка, окрема увага родинам ветеранів і ветеранок.

«Наступний крок – реєстрація закону про основи державної ветеранської політики. Він враховує всі етапи ветеранського шляху та відповідає сучасним потребам», – сказала Юлія Свириденко.

Міністр Наталія Калмикова зазначила, що підтримка ветеранів, ветеранок, їхніх рідних і сімей полегших Героїв – наш головний пріоритет і стимул. Мінвeterанів продовжує напрацьовувати та впроваджувати ініціативи, що змінюють життя Захисників і Захисниць, роблять їхнє повернення до родин і суспільства комфортнішим і допомагають знову знайти себе.

Серед ключових напрацювань:

– понад 100000 ветеранів і ветеранок отримали кошти на заняття спортом у I, II та III кварталах 2025 року в рамках програми «Ветеранський спорт»;

– понад 3,9 млрд грн у 2025 році спрямовано на забезпечення житлом ветеранів і ветеранок й родин загиблих Захисників і Захисниць;

– 1010 надавачів первинної медичної допомоги подали заявки на контрактування – 973 з них вже уклали договори з НСЗУ;

– 1277 ветеранських бізнесів отримали підтримку від Українського ветеранського фонду Мінвeterанів на суму 562,8 млн грн. Завдяки цьому створено понад 1000 нових робочих місць;

– 1375 фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб вже працюють в 1098 територіальних громадах.

Водночас Мінвeterанів працює з регіонами та громадами на місцях: збирає кращі практики, готує рекомендації для місцевої влади та підтримує постійний діалог із громадськістю.

Також Юлія Свириденко повідомила, що напередодні Кабінет Міністрів України ухвалив рішення про підтримку фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб. Відтепер мінімальна заробітна плата для таких фахівців становитиме 25 тисяч гривень із гарантіями захисту від необґрунтованого зменшення виплат.

«Мета нашої роботи – щоб кожен ветеран, ветеранка та їхня родина відчували реальну підтримку держави», – наголосила Прем'єр-міністр України.

Законодавство

ПІДГРУНТЯ ДЛЯ ВЕТЕРАНСЬКОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

– ветерани та ветеранки, зареєстровані як ФОП;

– самозайняті особи або юридичні особи, де ветерани та ветеранки є власниками (володіють щонайменше 100% статутного капіталу або всі члени – ветерани та ветеранки).

Основні напрями державної політики, які закріплюються законом:

– впровадження стимулюючих механізмів;

– залучення ветеранських підприємств до державних і регіональних закупівель через зарезервовані контракти (до 5% бюджету);

– надання підтримки у формі кредитів, компенсацій відсотків, державних гарантій, фінансової допомоги (поворотної та безповоротної);

– надання права оренди державного та комунального майна без аукціону;

– організація навчання ветеранів і демобілізованих осіб для започаткування бізнесу;

– спрощення дозвільних процедур і нагляду;

– стимулювання впровадження інновацій і новітніх технологій;

– сприяння виходу продукції на зовнішні ринки;

– залучення міжнародних фінансових організацій до реалізації інвестиційних проектів;

– надання пріоритету в розвитку на нових ринках;

– моніторинг ефективності заходів підтримки з урахуванням економічної ситуації;

– створення умов для роботи в

індустріальних парках і технопарках.

Також законопроект запроваджує спеціальний режим економічної підтримки ветеранського підприємництва, що передбачає надання суб'єктам ветеранського підприємництва преференційних заходів, зокрема щодо участі в державних і муніципальних програмах підтримки, отримання субсидій, грантів, доступу до пільгових умов кредитування або участі у спеціалізованих тендерних процедурах.

У прикінцевих положеннях передбачено зміни до законодавства, які зобов'язують органи місцевого самоврядування розробляти регіональні програми підтримки ветеранського підприємництва, узгоджуючи та координуючи їх із центральним органом виконавчої влади, відповідальним за формування та реалізацію політики у цій сфері.

Для набрання чинності закон має бути підписаний Президентом України. А на його виконання Кабінет Міністрів України має затвердити підзаконні акти, які деталізують механізми реалізації положень закону – зокрема щодо доступу до програм підтримки, фінансування та інших інструментів сприяння ветеранському підприємству.

Підтримуючи започаткування та розвиток ветеранського бізнесу, ми не просто дякуємо за службу – ми інвестуємо в економічну силу України.

Детальніше з прийнятим Законом «Про ветеранське підприємництво» можна ознайомитися за посиланням: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/43186>.

УКРАЇНЦІ Є І БУДУТЬ НА ЦІЙ ЗЕМЛІ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

Не мала часу вагатися й права боятися. І реально зупинила другу армію світу. І ми будемо про це казати. Будемо, бо це вбиває міф про непереможну російську армію.

Ми це довели. Ми продовжуємо доводити зараз. Кожен, хто несе незалежність у собі. Хто захищає наше право бути українцями. Своєю роботою, своїми справами, своїми здобутками. Сьогодні незалежність гартується на полі бою, незалежність закриває небо щоночі, вона рятує життя в лікарнях, вона гасить вогонь, вона навчає. Незалежність не спить цілодобово, працюючи на оборонних підприємствах, бо так важливо, аби наші воїни мали все, аби незалежність мала все, щоб себе захистити. Незалежність – за кермом, у дорозі до тих, хто цього потребує. Незалежність б'ється на ринзі, на світових арені, сценах, де виступають українці. Вона на сторінках книжок, у словах віршів, які пишуть українці.

Коли від ворога ми чуємо щодня: «Немає такої держави, немає такої нації». І коли ми щодня доводимо зворотне. Ми доводимо, що українці є й українці будуть на цій землі, на цій площі, де через сто років стоятимуть наші наступні покоління. І через сто років відзначатимуть тут День Незалежності України.

Так буде. Так буде, бо Україна сьогодні інша. Україна сильніша й себе поважає. І Україна не чекає жестів доброї волі, а має власну волю, аби втілювати в життя те, що необхідно нам. І коли Росія хоче взяти Сумщину, тоді з'являються Збройні Сили на Курщині. Коли ворог б'є по нашій енергетиці, хоче залишити нас без світла й

тепла, тоді палають його НПЗ. І ніхто не може нам заборонити такі удари, бо це б'є справедливості. Так само як коли Росія атакує нас щодня, наші мирні міста, наші лікарні, наші школи, вбиває наших цивільних людей, наших дітей, тоді у відповідь вона отримує «Павутину». І так б'є справедливості. Так б'є Україна, коли її закликів до миру не чують. Скільки разів ми пропонували припинення вогню? Скільки разів ми казали: «Ми хочемо тиші, ми прагнемо миру»? Але достойного та всеосяжного, і тому розраховуємо на силу всього світу.

Ось така Україна тепер. І ось така Україна ніколи більше в історії не буде примушена до сорому, який «руські» називають «компромісом». Нам потрібен справедливий мир. Яким буде наше майбутнє, вирішувати тільки нам. І світ це знає. І світ це поважає. Поважає Україну. Сприймає Україну рівною.

Україна, яка може реально за добу зібрати й об'єднати довкола себе лідерів світу. Україна, з якою хоче спільно виробляти дрони Америка, весь світ. Україна, яка відновила єдність Європи та США і тепер є основою цього союзу. Україна, яка стоїть на своєму й може постояти за себе. А тому Україну чують, з Україною рахуються, до неї дослухаються. Її місце – за столом, їй не кажуть: «Почекайте за дверима». Їй кажуть: «Вирішувати тільки вам».

Саме таку Україну тиждень тому я мав честь представляти у Сполучених Штатах Америки. Сьогодні і США, і Європа погоджуються: Україна ще не перемогла, але вже точно не програв. Україна виборола свою незалежність. Україна не жертва, вона боєць. Україна не просить, вона пропонує. Союзництво та парт-

нерство. Найкращу армію у Європі. Передові оборонні технології. Досвід стійкості. Ми кажемо: «Нам потрібен ЄС». Так. Але ми потрібні йому не менше. І це визнають усі. І такою визнають Україну.

Не бідною родичкою, а сильним союзником.

Саме про це – коаліція охочих. Саме про це був Вашингтон. Про це й про те, як забезпечити сталий, надійний, тривалий мир. Україна отримує його, бо отримує гарантії безпеки. Настільки сильні, аби більше нікому у світі навіть у голову не змогла прийти думка напасті на Україну.

Це не тільки наша мета, це саме те, чого ми хочемо й маємо передати у спадок своїм дітям та онукам: Україну сильну, Україну рівну, Україну європейську, Україну незалежну.

Щоб уже розірвати замкнені кола історії, у яких кожному поколінню чогось не вистачало, аби зберегти, зберегти незалежність, і кожне нове покоління заходило на новий виток. І знову змушене братися за зброю, знову має захищати себе і відвоювати свободу. Ми не маємо передати це нащадкам. Ми будемо Україну, у якій буде достатня сила й міць, аби жити в безпеці та мирі. Щоб на цій площі, на майдані нашої Незалежності, під своїми прапорами, на своїй землі наші діти, наші онуки святкували День Незалежності. В мирі. У спокої. З упевненістю в майбутньому. З повагою й вдячністю всім, хто захистив Україну в цій війні, війні за незалежність. Хто вистояв, хто зміг, хто переміг. Задля такої мети варто жити. За це й стоїмо.

Зі святом вас, великий народі великої країни! З Днем Незалежності!

Слава Україні!
24 серпня 2025 року.

Дата

ВШАНУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ ВОЇНІВ-ДЕСАНТНИКІВ

Традиційно щороку 2 серпня ветерани повітряно-десантних військ, ветерани війни в Афганістані, учасники миротворчих місій та локальних військових конфліктів в інших країнах вшановують пам'ять бойових побратимів – загиблих воїнів-десантників – тих, хто проходив службу в Повітряно-десантних, Аеромобільних, Високомобільних і Десантно-штурмових військах, виконував свій військовий обов'язок.

ДЕЛЕГАЦІЇ ветеранів війни принесли квіти до меморіалів воїнам «афганцям» і десантникам на Січеславській набережній Дніпра.

Хтось поклав своє життя у локальних конфліктах ХХ століття, хтось – у миротворчих місіях, чимало десантників пішли на небо у нинішній кровопролитній війні.

З осені 2017 року в складі української армії більше немає підрозділу під назвою ВДВ. 21 листопада Високомобільні десантні війська офіційно перейменували на Десантно-штурмові

війська ЗСУ, а блакитні берети змінили на бордові (відтінку maroon). Тоді ж День десантника перенесли з 2 серпня на 21 листопада – день архістратига Михайла, командувача «божого війська» та покровителя десантних військ ЗСУ.

Звичайно, залишається нестальгія за блакитними беретами. Не забуваємо нашу історію, героїчні приклади десантників старших поколінь і загиблих бойових побратимів.

Прес-група ДМОВА УСВА.

нання зберегло єдність і керованість, спроможність до трансформації і реагування на виклики часу.

УСВА продовжує бути еталоном єдності й структурованості, конструктивної співпраці з органами законодавчої і виконавчої влади. Діяльність УСВА підтвердила те, що тільки наявність єдиної потужної громадської організації ветеранів війни у державі, її авторитет, а також авторитет її лідера, дозволяли вирішувати складні проблеми соціального захисту ветеранів війни, родин загиблих воїнів.

Дія на ветеранському просторі численних «псевдо» організацій лише руйнує можливості й заважає державі у підтримці громадянського суспільства і реалізації соціальних програм у цілому.

Діяльність УСВА як авторитетного об'єднання сформувала в

УСВА. 35 РОКІВ БОРОТЬБИ І ДІЯЛЬНОСТІ

Досвід діяльності Української Спілки ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів) по захисту прав ветеранів у конструктивній співпраці з органами влади

ДЕРЖАВНИЙ комітет України у справах ветеранів мав Колегію, до складу якої входили заступники голів центральних органів виконавчої влади, до їхньої компетенції було віднесено вирішення проблем ветеранів (МОЗ, Мінсоцзахисту, МФ, МО, МВС, СБУ, Держкомкордону, народні депутати), керівники провідних громадських організацій ветеранів (за окремим дозволом).

Такі принципи будівництва центрального органу виконавчої влади у справах ветеранів з тісною взаємодією з громадою і координацією дій з іншими органами влади дозволяли оперативно вирішувати складні ветеранські питання.

В Україні було прийнято найкращий на пострадянському просторі Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». В його підготовці активну (а інколи – провідну) участь брали Комітет і УСВА.

Україна першою серед країн СНД опанувала в широкому масштабі європейські передові технології протезування. За ініціативи Комітету та УСВА були підготовлені спеціалісти, отримано обладнання і розгорнуто протезні майстерні за технологією фірми з Німеччини «Отто Бок».

Під тиском і за ініціативи Комітету та УСВА було розгорнуто виробництво сучасних інвалідних візків за технологією фірми з Німеччини «Майра».

Рівень реабілітаційних заходів при синдромі бойової психологічної травми і лікуванні учасників бойових дій у госпіталі «Лісова поляна» і санаторії ім. М. Семашка (пгт Сімеїз) неодноразово відзначався на міжнародних професійних конкурсах.

Опіка родин загиблих воїнів, їх соціальний захист, виховання та освіта їхніх дітей стали завданнями державної ваги.

Робота з розшуку безвісти зниклих і повернення колишніх військовополонених з Афганістану, дії в цьому напрямі державних і неурядових організацій України була прикладом для інших держав СНД.

Усі роки діяльності Держкомітету, його головні структурні підрозділи і представництва в областях очолювали учасники бойових дій в Афганістані, особи з інвалідністю внаслідок війни, добре відомі у ветеранському середовищі особи, які користувалися повагою і довірою ветеранів Великої Вітчизняної війни та учасників бойових дій на території інших держав.

Держкомітет регулярно проводив розширені засідання Колегії, на які запрошувалися керівники та активісти ветеранського руху. Інформація про роботу Держкомітету розповсюджувалася через засоби масової інформації. Робота Держкомітету координувалася і спрямовувалася Міністерством праці та соціальної політики України.

Робота Держкомітету та його представників в областях сприяла активізації і консолідації ветеранського руху в Україні і конструктивній співпраці ветеранських організацій з органами виконавчої і законодавчої гілок влади.

Держкомітет виступив з ініціативою створення при центральних органах влади консультативних, дорадчих органів – громадських

рад, до складу яких передбачалося запрошувати авторитетних фахівців відповідної галузі управління, які звільнилися на пенсію. Це дозволило б не втрачати накопичений колективний досвід у роботі відомства. На жаль, пропозиції Держкомітету були збочені, до складу громадських рад стали входити випадкові особистості з кола розмитого поняття «громадянське суспільство». Як наслідок, громадські ради не стали виконувати свої функції відповідно до задуму.

Перелік плідної діяльності можна продовжити, але Державний комітет України у справах ветеранів, який накопичив великий досвід державного управління і вирішення проблем ветеранів, було ліквідовано 20 квітня 2005 року Указом Президента України В. А. Ющенка.

Українська Спілка ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів) (УСВА) встояла в нових несприятливих умовах і продовжила свою активну соціальну діяльність.

У лавах всеукраїнського громадського об'єднання (УСВА) налічувалося близько 140 тисяч осіб (фіксованих членів), об'єднаних в 25 обласних, 718 міських і районних, 1096 первинних осередках. У зв'язку з сучасним станом справ у державі більшість осередків опинилася у скрутному становищі, але в цілому громадське об'єд-

громадській свідомості образ ветерана війни – особи, який притаманні такі привабливі риси як вірність, честь, гідність, порядність та обізнаність. Члени УСВА – носії бойових традицій, заслужили довіру і очолюють також районні, міські та обласні осередки інших організацій ветеранів України.

За ініціативи УСВА створено всеукраїнські та міжнародні громадські об'єднання «Закінчимо війну», «Майбутнє України» (забезпечує роботу 109 центрів і клубів героїко-патріотичного виховання молоді, близько 20 тисяч підлітків). У 2000 році УСВА ввійшла до складу Всесвітньої Федерації ветеранів, в якій голова Спілки очолював Східноєвропейське відділення.

В нових умовах небезпеки руйнування традицій ветеранського руху в Україні УСВА виступила з ініціативою створення Всеукраїнської Федерації ветеранів, яка була зареєстрована та об'єднала у своїх лавах ветеранські об'єднання різних поколінь для спільного вирішення нових соціальних проблем.

За роки діяльності УСВА активно брала участь у виробленні в Україні державної соціальної політики стосовно ветеранів війни, зокрема у розробці та вдосконаленні головного ветеранського Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

УСВА плідно співпрацює з органами виконавчої влади і місцевого самоврядування з питань реалізації соціальної політики щодо ветеранів, у першу чергу осіб з інвалідністю та сімей загиблих, виявляє власну ініціативу і колективні можливості у вирішенні соціальних проблем і статутних завдань.

Але для досягнення мети захисту прав ветеранів у разі випадків відсутності діалогу з владою УСВА використовувала шляхи безпосереднього спілкування ветеранів з представниками влади у ході попереджувальних масових акцій перед будівлями центральних органів виконавчої влади, Кабінету Міністрів України, Верховної Ради України, Офісу Президента України.

Важливим напрямом в діяльності УСВА є увічнення пам'яті про полеглих побратимів і героїзм воїнів у подіях в Афганістані та інших війнах за межами держави. У мирний час внаслідок минулих воєн пішло з життя вже вчетверо більше воїнів-інтернаціоналістів, ніж загинуло на тій війні. У всіх регіонах вийшли Книги пам'яті і слави. Народним коштом створено 557 пам'ятників, меморіальних комплексів і храмів-пам'ятників. Меморіали стали центром збору і зміцнення єдності ветеранів у кожному населеному пункті, це святі місця для воїнів-інтернаціоналістів.

У кожній обласній організації УСВА було відкрито і працювали музеї пам'яті, присвячені Афганській війні та воїнам-інтернаціоналістам.

Багато років тривала робота з розшуку військовослужбовців, які пропали безвісти в Афганістані, зі створення єдиного банку даних для проведення ідентифікації з використанням аналізу ДНК.

Силами місцевих організацій надавалася допомога базовому госпіталю воїнів-інтернаціоналістів «Лісова поляна» і регіональним госпіталям для інвалідів і ветеранів.

Традиційними в Україні були сотні патріотичних культурно-масових, спортивних заходів, які організовувала і проводила УСВА. До активної участі в них залучалися сотні тисяч молодих людей і підлітків. Особливою популярністю користувалися щорічні пісенні фестивалі «Ветерани – Молодь – Майбутнє», «Солдати XXI століття», «Оберіг» та інші, гала-концерти у великих залах і на майданах міст.

Українська Спілка ветеранів Афганістану твердо стояла і стоятиме на державницьких позиціях, на позиціях захисту суверенітету, незалежності та територіальної цілісності України.

Члени Спілки, незважаючи на вік і поранення, зі зброєю в руках захищають Батьківщину. Вони роблять багато для бойової підготовки військовослужбовців з урахуванням досвіду, набутого в Афганістані, та накопиченого в роботі ветеранської організації.

На жаль, серед захисників держави є безповоротні втрати... З ініціативи голови Спілки в 2018 році на території церкви Воскресіння Христового – Храму пам'яті загиблим і ветеранам Афганістану урочисто відкрито «Стіну скорботи і пам'яті», яка присвячена загиблим у новій війні ветеранам «афганцям», членам УСВА.

Спілка має інформаційний ресурс: з 1991 року випускається друкований орган УСВА – газета «Третій тост», з 2001 року в Інтернеті активно діє сайт (www.usva.org.ua). На сайті УСВА опубліковано «Книгу вдячності і пошани» з біографічними довідками осіб, які сприяли діяльності організації. Більшість обласних організацій Спілки мають видання, сайти, тематичні передачі на радіо й телебаченні.

Щорічно за сприяння та участі УСВА видавалися десятки книг авторів-ветеранів, хронікально-документальних фільмів, тисячі дисків героїко-патріотичних пісень.

УСВА має велику й авторитетну кадрову команду. За роки Незалежності України ветерани війни обиралися до рад усіх рівнів – від селищних, районних до Верховної Ради України, обіймали відповідальні посади в центральних органах виконавчої влади і органах місцевого самоврядування.

Заслуги ветеранів відзначені багатьма державними нагородами. За подвиги у бойових діях в Афганістані більше 20 воїнів, народжених в Україні, стали Героями Радянського Союзу. Сотні ветеранів Афганської війни за активну участь у розбудові держави і мужність у захисті її територіальної цілісності отримали звання Героя України, нагороджені орденами і медалями, отримали почесні звання.

(Далі буде).

Воїни-«афганці» — українській армії

Волонтерський центр «Патріот» Тернопільської обласної Спільки ветеранів Афганістану спільно з громадською організацією «МОЯ 7Я» та Олександром Литовським відправили чергову допомогу нашим захисникам.

ВАНТАЖ доставлено в 65-у окрему механізовану бригаду, яка героїчно тримає оборону на Запорізькому напрямку, в підрозділ, де заступником командира наш бойовий побратим майор Тарас Михальчук.

Для виконання бойових завдань поповнили автопарк підрозділу чотирма машинами — двома позашляховиками «Nissan» і двома бусами «Мерседес» і «Форд транзит», що значно покращить боєздатність підрозділу.

Звичайно, завантажили їх необхідним — колесами, маскувальними сітками, вогнегасниками,

стяжками для кріплення скидів на дрони, кікморами для снайперів, телевізорами плазмовими для дронщиків, принтером, папером А4, домкратами, ношами медичними польовими, рюкзаками, засобами особистої гігієни, тушонками, паштетами, салом і ковбасою, енергетиками і водою, кавою, чаєм, печивом, сигаретами — всім по запитах військових.

За зібрані серед ветеранів-«афганців» Тернопільщини кошти купили і відремонтували бус «Форд транзит», щира подяка побратимам, які підтримали цей збір своїми донатами.

Окрема подяка голові Тернопільської обласної Спільки ветеранів Афганістану Сергію Лісовому за відновлення позашляховика «Nissan Patrol», який кілька місяців тому по-

ДОПОМАГАЄМО НАБЛИЖАТИ ПЕРЕМОГУ

трапив на фронті під ворожу танкову атаку і був майже в безнадійному стані. Хотіли зробити цей автомобіль донором для ремонту інших машин, але Сергій рішуче взявся за роботу і з допомогою Великогаївської територіальної громади повністю перефарбував і відремонтував джип, який знову повертається на фронт для виконання бойових завдань.

Сьогодні вже прийшла подяка від командування військової частини, що все успішно доправлено на передову в підрозділ бойового зіткнення.

Дякуємо нашим захисникам за силу, витримку і незламність, а нам, волонтерам, — свою справу добре робити.

Надійний тил — запорука успіху і Перемоги!

Щира подяка за надану допо-

могу ветеранам-«афганцям» Тернопільщини, волонтерському центру «Ольвія», рестораті «Три бажання» з села Підгороднє, СТО «4*4», ТМ «Карпатська джерельна» і Михайлу Олійнику, ТМ «Довгошя», ЗОШ-11 і Оксані Тригук, Великогаївській територіальній громаді, Ігорю Тхорику, Хамзабеку Нієзову, Роману Храпцю, Ігорю Тарасу, Григорію Довгалюку, Людмилі Майка, Тарасу і Ганні Пелешок та всім небайдужим, хто не стовмівся допомагати нашим захисникам.

Допомагаємо ЗСУ — наближаємо нашу Перемогу!

Василь КОГУТ,
керівник волонтерського центру «Патріот» Тернопільської обласної організації УСВА.

Зверніть увагу!

ЯК ВІДНОВИТИ ПАПЕРОВЕ ПОСВІДЧЕННЯ

ЯКЩО ви бажаєте відновити втрачене або непридатне для використання паперове посвідчення — розповідаємо, як це зробити.

Де отримати:

— Міністерство у справах ветеранів України;

— Центр надання адміністративних послуг (ЦНАП);

— структурний підрозділ, на який покладено функції з питань ветеранської політики, районної, районної у Києві держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті (у разі її утворення) ради.

Що треба зробити?

Подати заяву особисто або через законного представника, шляхом відправлення документів поштою (рекомендованим листом).

Документи, що необхідно надати для отримання послуги:

До Міністерства у справах ветеранів України (лише для тих захисників і захисниць, які отримували статус УБД згідно з рішенням міжвідомчої комісії, утвореної Мінветеранів) подають на адресу: вулиця Хрещатик, буд. 34, м. Київ, 01001:

— заяву у довільній формі, в якій зазначається прізвище, ім'я, по-батькові (за наявності), поштова адреса та адреса електронної пошти, номер телефону, спосіб отримання посвідчення учасника бойових дій (за місцем оформлення посвідчення, у центрі надання адміністративних послуг (далі — центр) (повне найменування та місцезнаходження) та додаються:

— копія паспорта громадянина України або тимчасове посвідчення громадянина України (для громадян України), паспортний документ іноземця або документ, що посвідчує особу без громадянства, посвідка на постійне проживання, посвідка на тимчасове проживання, посвідчення біженця, посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту, або інший документ, що підтверджує законність перебування іноземця або особи без громадянства на території України, крім довідки про звернення за захистом в Україні та довідки про звернення за визнанням особою без громадянства (для іноземців та осіб без громадянства);

— копія реєстраційного номера облікової картки платника податків (крім осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку в паспорті);

— копія документа, який посвідчує особу законного представника або уповноваженої особи, та копія документа, який надає повноваження законному представнику або

В Україні електронне посвідчення ветерана у Дії має ідентичну юридичну силу, як і паперове, що підтверджує його статус (учасник бойових дій, особа з інвалідністю внаслідок війни, член родини загиблого). У разі втрати паперового посвідчення ветерана, людина зможе безпроблемно використовувати електронне посвідчення.

уповноваженій особі представляти заявника, оформленого відповідно до вимог законодавства (у разі звернення законного представника або уповноваженої особи);

— фотокартка розміром 3x4 сантиметри;

— витяг з Єдиного державного реєстру ветеранів війни.

До ЦНАП — заяву (у довільній формі), а від імені дитини віком до 14 років таку заяву подає один з батьків, опікун, піклувальник або інший законний представник, в якій зазначається прізвище, власне ім'я, по-батькові (за наявності), поштова адреса та адреса електронної пошти, номер телефону, спосіб отримання посвідчення, (за місцем оформлення посвідчення ветерана (повне найменування та місцезнаходження місцевого структурного підрозділу з питань ветеранської політики), у центрі надання адміністративних послуг (далі — центр) (повне найменування та місцезнаходження) і додаються:

— копія паспорта громадянина України або тимчасове посвідчення громадянина України (для громадян України), паспортний документ іноземця або документ, що посвідчує особу без громадянства, посвідка на постійне проживання, посвідка на тимчасове проживання, посвідчення біженця, посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту, або інший документ, що підтверджує законність перебування іноземця або особи без громадянства на території України, крім довідки про звернення за захистом в Україні та довідки про звернення за визнанням особою без громадянства (для іноземців та осіб без громадянства);

— копія реєстраційного номера облікової картки платника податків (крім осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку в паспорті);

— копія свідоцтва про народження або витяг з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про державну реєстрацію народження дитини (для дітей);

— фотокартка розміром 3x4 сантиметри (для дітей за бажанням);

— посвідчення, яке потребує заміни;

— документи про зміну особистих

даних (прізвища, власного імені та по-батькові (у разі наявності);

— витяг з Єдиного державного реєстру ветеранів війни.

До місцевого структурного підрозділу з питань ветеранської політики за задекларованим/зареєстрованим місцем проживання (перебування) або за адресою фактичного місця проживання (для внутрішнього переміщення осіб) особи з інвалідністю внаслідок війни, учасники війни, члени сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни, члени сім'ї загиблого (померлого) захисника, члени сім'ї загиблого (померлого) учасника Революції Гідності подають:

— копію паспорта громадянина України або тимчасове посвідчення громадянина України (для громадян України), паспортний документ іноземця або документ, що посвідчує особу без громадянства, посвідку на постійне проживання, посвідку на тимчасове проживання, посвідчення біженця, посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту, або інший документ, що підтверджує законність перебування іноземця або особи без громадянства на території України, крім довідки про звернення за захистом в Україні та довідки про звернення за визнанням особою без громадянства (для іноземців та осіб без громадянства);

— копію реєстраційного номера облікової картки платника податків (крім осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку в паспорті);

— копію свідоцтва про народження або витяг з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про державну реєстрацію народження дитини (для дітей);

— фотокартку розміром 3x4 сантиметри (для дітей за бажанням);

— посвідчення, яке потребує заміни;

— документи про зміну особистих даних (прізвища, власного імені та по-батькові (у разі наявності).

— витяг з Єдиного державного реєстру ветеранів війни.

Порядок відновлення посвідчення учасника бойових дій для чинного військовослужбовця встановлюють органи, в яких такі військовослужбовці проходять службу.

ЧЕРГОВИЙ ВАНТАЖ ВІД ШЕПЕТІВЧАН

Кожен житель України не тільки мріє, а й бажає повноцінного тривалого миру. У своїй більшості українці допомагають ЗСУ хто чим може: продуктами, грошми, інструментами, запасними частинами, предметами особистої гігієни, дехто, об'єднавшись, виконує різноманітні роботи для потреб армії. Не стоїть остеронь і Шепетівська СВА.

ШЕПЕТІВСЬКІ «афганці» збирають кошти, закуповують матеріали для виготовлення маскувальних сіток і організовують людей для їх виготовлення, а потім передають безпосередньо для тих, хто їх потребує.

Волонтерський центр Шепетівської СВА «Ветеран» тісно співпрацює з іншими подібними центрами, в тому числі і з волонтерською групою молодіжного крила храму Святих мучениць Віри, Надії, Любові та їх матері Софії, настоятелем якого є воїн-«афганець» Анатолій Вересюк.

Днями з Божою допомогою волонтерська група храму на чолі з військовим волонтером протоієреєм Федором Вересюком мала змогу відвідати та передати все необхідне нашим захисникам на Донеччині в десяти локаціях. Крім того, рідні воїнів передали їм посилки.

Від громади міста передали різні смаколики, листи, обереги, зроблені руками діток. Також разом помолилися за рідну Україну, за перемогу над ворогом, за кожного воїна-захисника. Всього було доставлено близько 4 тонн вантажу на кількох машинах.

Дякуємо всім, хто долучився до збору. Ваша підтримка важлива та відчутна на передовій. Тримаємо стрій і духовний фронт разом! З Богом до перемоги! Слава Україні! Героям Слава!

Володимир ПИПІЧ,
учасник бойових дій в Афганістані, член Шепетівської СВА.

Про створення і багаторічну роботу обласного комітету сімей загиблих військовослужбовців в Афганістані при Чернігівському обласному відділенні УСВА продовжує свою розповідь його голова Лариса Олександрівна Кожар.

ОБЛАСНИЙ комітет спільно з міським комітетом сімей загиблих проводить зустрічі та тематичні вечори, присвячені річницям виведення військ з Афганістану, в школах, коледжах, ліцеях, де навчалися загиблі «афганці», у військових частинах, центрах творчості на тему «Пам'ять про вас збережемо», «Щоб пам'ятали», «Наш бій – Афганістан», «Ім життя не написало довгих біографій»...

Слова подяки всім тим, хто, незважаючи на зайнятість, стан здоров'я, знаходить час для зустрічі з учнями, студентами, військовослужбовцями, щоб розповісти правду про події, в яких брали участь.

Це Мітеров Й. В., Волков М. П., Красногоров О. С., Віхров С. Г., Гнатюк В. С., Кирилюк А. В., Ковальов О. О., Волошко О. В., Лохін Ю. П., Русанов Ю. А., Скрипник С. В., Старикова А. Н., Ривкіна А. Й.

Не забуваємо представляти до відзначення Почесними грамотами, медалями педагогічні колективи шкіл, коледжів, ліцеїв, Центр творчості, членів сімей загиблих.

Усі такі сім'ї Чернігова, починаючи з 1989 року, в різні періоди часу були нагороджені медаллю УСВА «За громадянську мужність» за активну життєву позицію, особистий внесок у патріотичне виховання молоді.

Указом Президента України від 10 лютого 2004 року орденом княгині Ольги третього ступеня нагороджено Ларису Олександрівну Кожар за плідну трудову діяльність, активну життєву позицію, патріотичне виховання молоді, особистий внесок у вирішення проблем ветеранів війни.

Орденом «Вірність бойовим традиціям» у 2006 році було нагороджено Василя Івановича Шевчука.

Трьома медалями «За заслуги» нагороджений батько загиблого сина Олександра Верені Микола Прокопович Вереня: третього ступеня – 2007 рік; другого ступеня – 2008 рік; першого ступеня – 2011 рік.

У 2007 році медаллю «За заслуги» третього ступеня нагороджені: Гаршина Н. П., Дерев'яно Л. А., Завалієва В. В., Матюшенко А. В., Потехіна Г. І., Шевчук В. І. – за активну роботу з військово-патріотичного виховання молоді та у зв'язку з 20-річчям утворення Чернігівської міської організації УСВА (воїнів-інтернаціоналістів).

У 2008 році медаллю «За заслуги» другого ступеня нагороджено Матюшенка А. В.

Грамотою військового комісара Чернігівського ОВК К. А. Нікуліна за високу громадянську свідомість були нагороджені 14 лютого 2011 року Завалієва В. В., Добровольська А. І., Гаршина Н. П., Камський М. В., Шаповал С. Л.

Міськрадою ветеранів було представлено кандидатуру Л. О. Кожар на звання лауреата міського конкурсу «Жінка року-2011» і лауреата обласного фестивалю-конкурсу «Жінка року-2012» у номінації «Жінка – громадська діячка».

Члени сімей загиблих також брали участь у відкритті пам'ятників полеглим воїнам-інтернаціоналістам.

У Ніжинському районі в трьох селах, де до служби в Афганістані жили загиблі «афганці», встановлено пам'ятники – гаубиці-30 (2008–2010). У Ріпкинському районі (Ріпки) – 2012 року, у Талалаївському районі (Талалаївка) – 2015, у Носівському районі (Носівка) – 2016.

У Бровириці 2016 року в краєзнавчому музеї відбулося відкриття експозиції, присвяченої восьми загиблим «афганцям» району.

Пам'ятники воїнам-інтернаціоналістам – не розкіш сьогодні, а необхідність, оскільки це одна з доріжок Духовності, а для молоді будуть добрим уроком у вихованні активної життєвої позиції, патріотизму, поваги до історії.

14 лютого 2012 року на фасаді приміщення ліцею № 18 у Чернігові відбулося відкриття меморіальної дошки загиблим в Афганістані вій-

ськовослужбовцям Івану Борщевському з села Червоний Колядин Талалаївського району та Володимирі Жилі з села Дубрівка Менського району, де до служби в армії вони вчилися. Брала участь: Алексеева О. І., Гаршина Н. П., Камський М. В., Кожар Л. О., Вереня В. І., Вереня М. П., Ковальова О. І.

Право відкриття меморіальної дошки було надано Соколову О. В. і Кожар Л. О.

За клопотанням педагогічного та шкільного колективів до 25-ї річниці виведення радянських військ з Афганістану 14 лютого 2014 року на фасаді школи № 3 ім. Б. Хмельницького було встановлено мемо-

громадських організацій, «афганці», сім'ї загиблих – Вереня В. І., Вереня М. П., Гаршина Н. П. із онуком Ярославом, Кожар Л. О., Шаповал С. Л., Шипова А. В.

Для створення сайту обласного осередку УСВА за завданням президії Кожар Л. О. та Шаповал С. Л. разом із фотографом Миколою Павловичем Турчиновим з фотостудії «Імідж» і водієм Олексієм Павлюком (служив у ДРА в 1987–1989 рр.) здійснили поїздку вулицями Чернігова до шкіл, ліцеїв коледжів по 15 маршрутах і сфотографували меморіальні дошки загиблим «афганцям».

Члени сімей разом з «афганцями» Чернігова і районів області беруть участь у міських фестивалях-конкурсах патріотичної пісні «Поклик серця», які проводять щороку. На одному з них, присвяче-

Я ЖИВУ, ЩОБ НАШИХ СИНІВ ПАМ'ЯТАЛИ

ріальну дошку на честь загиблого в Афганістані Ігоря Кожара – учня цієї школи. Право відкриття було надано побратиму Ігоря Кожара – Анатолію Степаненку та онуку Віталіку Киричку – учневі 1-А класу.

14 лютого 2015 року на будівлі школи № 5 Чернігова було встановлено меморіальну дошку на згадку про учня Євгена Осипенка, загиблого в Афганістані.

До армії Женя працював слюсарем на Чернігівському радіоприладобудівному заводі. До Збройних сил СРСР призваний 18 квітня 1985 року Чернігівським об'єднаним міським військоматом. На території ДРА із серпня 1985 року. Батьки про це не знали, він писав, що служить в Монголії.

Взяв участь у трьох бойових операціях. Неодноразово під вогнем противника відновлював пошкоджену під час бою провідну лінію зв'язку. Діяв сміливо і самовіддано, виявляючи мужність і відвагу.

Загинув у бою 24 грудня 1985 року. Нагороджений орденом Червоної Зірки (посмертно).

У відкритті меморіальної дошки взяли участь педагогічний та шкільний колективи, голова обласної ради Зверев Н. В., депутат міської ради Олег Русин, начальник управління освіти міськради Володимир Купріяненко, голова Деснянської районної у Чернігові ради Юрій Горбань, а також побратими: Віхров С. Г., Гнатюк В. С., Лохін Ю. П., сестра Жені – Тетяна Осипенко, її чоловік Олександр і син, дядько Складар П. А.; члени сімей загиблих – Вереня В. І., Камський М. В., Обласова Н. І., Фурнік Л. Д., Шаповал С. Л., Шипова А. В.

У серпні 2018 року відбулося урочисте відкриття меморіальної дошки Олегу Міхнюку на вулиці, яка носить його ім'я.

22 червня 2020 року відбулося урочисте відкриття меморіальної дошки відомому громадському діячеві, засновнику та першому голові Чернігівської міської організації Української Спільноти ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів) Шевчуку Василю Івановичу (1926–2016) на фасаді будинку, де він жив, на вулиці Івана Мазепи, 29.

Право відкриття меморіальної дошки було надано меру міста В. А. Атрошенко та голові обласного відділення УСВА О. В. Соколову.

Гімн України, промовці, море квітів і тих, хто прийшов вшанувати пам'ять Василя Івановича. Це представники військових частин,

альне становище та стан здоров'я не дозволяють оперуватися.

Кожен член сім'ї щомісяця витрачає на придбання медикаментів від 500 до 1500 гривень, а за оперативного втручання – від 10000 до 50000 гривень.

Відповідно до Закону України № 76 від 28 грудня 2014 року «Про внесення змін і визнаннями такими, що втратили актуальність, деякі законодавчі акти України» в частині п.7 до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» сім'ї загиблих військовослужбовців в Афганістані були позбавлені безоплатного проїзду всіма видами транспорту.

Голова обласного комітету

ному 25-річчю утворення міської організації УСВА, голова обласної організації УСВА О. В. Соколов вручив В. І. Шевчуку особисту справу сина – гвардії старшого лейтенанта Володимира Шевчука.

Після звернення голови обласного комітету сімей загиблих в Афганістані Кожар Л. О. до обласної ради депутатів (Романова Н. А.), враховуючи, що сім'ї є одними із соціально незахищених верств населення та їх незначну кількість серед населення області, з липня 2007 року 134 особи із членів сімей загиблих почали отримувати додатково до пенсії щомісячну матеріальну допомогу в сумі 100 гривень. Щороку ця сума переглядалася. На 2020 рік 68 членів сімей отримували по 500 гривень доплати до пенсії.

Підвищення щомісячної матеріальної допомоги пов'язано із підвищенням тарифів на житлово-комунальні послуги, цін на медикаменти і продукти харчування.

В області залишилося 63 сім'ї загиблих, у тому числі 10 сімей у парі – батько та мати. У Чернігові – 3 сім'ї: Верені, Обласови та Шаповали; у Прилуках – 2 сім'ї: Бородай, Кирсенко; у Бахмацькому районі – 2: Іващенко, Охотник; у Борзнянському – 1: Глушенко; у Куликівському – 1: Швидун; у Корюківському – 1 родина: Кравченко.

Усі батьки похилого віку, мають низку захворювань. Члени сімей потребують постійного медикаментозного лікування, деякі з них – оперативного. На жаль, матері-

сім'ї загиблих Кожар Л. О. своїм листом №28 від 6 червня 2015 року звернулася до голови Чернігівської ОДА Кулича В. П. з проханням вирішити питання про безоплатний проїзд 60 осіб – членів сімей загиблих учасників бойових дій в Афганістані. Спількування з губернатором дало свої результати.

10 липня 2015 року членам сімей загиблих в Афганістані було видано та вручено проїзні квитки для безкоштовного проїзду на міських, приміських і міжміських маршрутах у межах Чернігівської області, у тому числі Черніговом – 18, Ніжином – 3, Прилуками – 10 та районами – 29.

Обласний комітет сімей загиблих добився встановлення максимальної надбавки 35% до розміру пенсії (один розмір по області) відповідно до Закону України «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною».

Завдяки обласному відділенню УСВА здійснювалися лікування та медична реабілітація членів сімей загиблих в Афганістані. Сім'ї щороку (від 5 до 10 осіб) забезпечувалися путівками та проходили курс лікування у шпиталі «Лісова поляна», Українському державному медико-соціальному центрі ветеранів війни у селі Цибілі Київської області, обласному шпиталі інвалідів війни. У дев'яностих роках проходили лікування у санаторії ім. М. О. Семашка в Криму.

Діти загиблих «афганців» у дев'яності роки оздоровлювалися на Кубі, у Німеччині, Чехії, в «Артекку», у санаторії в Одесі, на бази

відпочинку «Шурави» одеських «афганців», у Херсонській області.

Усі вони вже виросли, вивчилися, здобули вищу освіту. Працюють на престижних роботах. Усе це завдяки батьківській турботі Соколова О. В., Шевчука В. І., Віхрова С. Г., Стрільця Н. І., Атрошенка Б. Ф. Батьки залишили яскраве світло в їхньому житті, і діти хочуть, щоб батьки пишалися ними.

Женя Матюшенко у газеті «Деснянська правда» до 20-річчя виведення радянських військ з Афганістану писав: «Я йду шляхом батька».

В'ячеслав Шипов перед від'їздом до Афганістану сказав мамі Аллі: «Люди просять допомоги, а я для цього вчився».

Інеса Добровольська у своїй статті «Він так любив життя» у газеті «Третій тост» у вересні 2009 року написала стільки теплих сонячних сторінок спогадів про батька, які зберегла її пам'ять, і мамині розповіді про батька, з гордістю та ніжністю. Про його цілеспрямованість, доброту, порядність, готовність допомогти людям у будь-який час.

І ця ниточка пам'яті ніколи не обірветься між загиблими батьками та дітьми, у яких народилися у коханих свої діти.

Комітет співпрацює з КП «Спеціалізований комбінат комунально-побутового обслуговування Чернігівської міської ради» (начальник – Володимир Миколайович Куліш) у упорядкуванні пам'ятників на могилах загиблих «афганців», їхній реставрації.

У грудні 2010 року зі стел на могилах Олександра Верені, Валерія Балакірева, Ігоря Кожара зникли літери та цифри, що були зроблені з кольорового металу. Прикро, що причетних до вандалізму так і не знайшли.

13 лютого 2016 року, коли бойові побратими, матері, батьки, дружини та діти загиблих військовослужбовців в Афганістані вшановували пам'ять і поклали квіти на могили загиблих на цвинтарі в «Яцево», було виявлено, що з надгробної плити воїна-«афганця» Костянтина Самострову і Герою Радянського Союзу Олександром Немчиновим хтось варварськи зрізав вази із кольорового металу. Нашому обуренню не було меж.

Така ж вражаюча картина чекала і на мене, коли 16 лютого 2016 року приїхала на могилу сина – воїна-«афганця» Ігоря Кожара і побачила, що з надгробної плити також зникла ваза для квітів, виготовлена з бронзи.

Із занепокоєння звернулася до Чернігівського районного відділення поліції з двоох випадків крадіжки. На місці події того ж дня виїжджали дві службові групи, але, на жаль, по гарячих слідах вандалів-нелюдей знайти не вдалося.

Завдяки директору спецкомбінату Володимирі Кулішу було відновлено стели, встановлено вази на осквернених могилах, відбілено портрети загиблих воїнів-«афганців», відремонтовано та пофарбовано лавки, облагороджено територію та проведено інші роботи.

Сім'ї загиблих воїнів вдячні Володимирі Миколайовичу за його добре серце та розуміння.

(Далі буде).

Ваше здоров'я

ВІД МОМЕНТУ ПОРАНЕННЯ ДО ПОВНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЛЮДИНА МАЄ БУТИ ПІД ОПІКОЮ ДЕРЖАВИ

ПРО ЦЕ В ЕФІРІ Національного телемарафону за явив міністр соціальної політики, сім'ї та єдності України Денис Улютін.

«Людина після ампутації не повинна витратити сили на пошук і оформлення послуг. Вона має потрапити в центр, де їй одразу нададуть повний спектр допомоги – від хірургічного втручання до протезування, навчання користуванню виробом, психологічної підтримки та повернення до активного життя», – зазначив Денис Улютін.

У 2025 році держава спрямувала 4,6 млрд грн на забезпечення допоміжними засобами

Україна перебудовує систему протезування, щоб людина після ампутації проходила весь шлях від хірургічного втручання до повернення до повноцінного життя в соціумі – під опікою держави.

реабілітації та понад 1 млрд грн – на протези підвищеної функціональності.

Міністр розповів, що в умовах війни Україна потребує виключно сучасної та комплексної системи протезування.

Нагадаємо, уряд планує запуск грантової програми для підтримки вітчизняних виробників протезів. Водночас Мінсоцполітики працює над побудовою цілісної системи протезування, в якій держава візьме на себе супровід

людини, яка зазнала поранення чи ампутації.

«Ми вже створюємо міжвідомчу робочу групу за участі багатьох стейкхолдерів, які безпосередньо працюють у сфері протезування. Завдання цієї групи – перезапустити систему: інтегрувати протезування у комплексну реабілітацію, зробити маршрут пацієнта зрозумілим, запровадити прозоре ціноутворення та підтримати українських виробників», – наголосив Денис Улютін.

УРЯД ПЛАНУЄ ЗАПУСТИТИ ГРАНТИ НА БІОНІЧНІ ПРОТЕЗИ

Уряд анонсував зміни підходу до системи протезування та створення нових можливостей для розвитку в Україні ринку виробництва сучасних біонічних протезів.

«ПРОТЕЗУВАННЯ – сьогодні одне з головних завдань у сфері соціальної політики. Ми маємо зробити так, щоб кожен, хто цього потребує, і військовий, і цивільний, отримав якісний протез вчасно. Ми хочемо, щоб цей ринок розвивався, з'являлося більше українських виробників», – зазначила Прем'єр-міністр України Юлія Свириденко.

Вона додала, що уряд планує запуснути гранти на біонічні протези.

«Процедура отримання протезів для військових і постраждалих цивільних має бути простою, прозорою і максимально оперативною. Саме тому Мінсоцполітики готує комплексне бачення, яке переважає систему. Цей напрям є одним з пріоритетів для мене як міністра, йому буде приділена значна увага. Протез – це не просто технічний інструмент, а засіб для повернення людини до повноцінного, гідного життя після поранення», – зазначив міністр соціальної політики, сім'ї та єдності України Денис Улютін.

У рамках візиту на виробництво біонічних протезів Esper Bionics, яке успішно масштабувалося до міжнародного рівня та нині має офіси у Нью-Йорку та Берліні, очільниця уряду та міністр соціальної політики, сім'ї та єдності ознайомилися з інноваційними українськими технологіями.

Флагманський продукт Esper Bionics – біонічна кисть Esper Hand потрапила до списку кращих винаходів за версією TIME. Нове покоління протезів, яке зараз го-

тується до запуску, буде технологічно вдосконаленим і доступнішим за ціною. Це відповідатиме граничній вартості протезів, встановленій державою, для безоплатного забезпечення протезами осіб з інвалідністю та військових, які зазнали ампутації внаслідок участі у бойових діях.

Відбулися зустрічі із фахівцями з реабілітації, виробниками та керівниками реабілітаційних центрів. За результатами Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України і Міністерство охорони здоров'я визначать чіткий план врегулювання проблемних питань.

Денис Улютін наголосив, що система протезування має стати частиною повного маршруту реабілітації людини. Наразі у фокусі роботи Мінсоцполітики за цим напрямом три ключові завдання:

– Протезування як частина реабілітації – з чітким маршрутом: від моменту ампутації до підбору протеза, навчання користуванню, супроводу й повернення людини до повноцінного життя. Включаючи роль громад щодо адаптації, супроводу та працевлаштування людини після встановлення протеза.

– Прозоре ціноутворення на кожному етапі допомоги, яке дозволить ефективніше витратити кошти й охопити більшу кількість людей, які проходять шлях протезування.

– Державна підтримка розвитку українських виробників протезів задля системного забезпечення людей якісним сучасним протезуванням.

ЗМІНИТИ ПІДХОДИ ДО ЦІНОУТВОРЕННЯ, ЛІЦЕНЗУВАННЯ ТА ОЦІНКИ ЯКОСТІ ПРОТЕЗУВАННЯ

Міністр соціальної політики, сім'ї та єдності Денис Улютін за явив про необхідність комплексного врегулювання питань забезпечення військовослужбовців протезно-ортопедичними виробами – з урахуванням якості, доступності та функціонального результату для кожної людини.

ПРО ЦЕ ВІН СКАЗАВ під час розгляду проекту закону щодо забезпечення права військовослужбовців на медичну допомогу, реабілітацію та протезування (реєстр. №13511) на засіданні Комітету Верховної Ради з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів.

«Йдеться не лише про забезпечення виробом, а про його відповідність функціональним потребам конкретного військовослужбовця. Ми маємо змінити систему – не лише на рівні постачання, а й на рівні стандартів, контролю якості та моніторингу результату», – зазначив Денис Улютін.

Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України ініціює впровадження нових підходів, зокрема:

– індикативні ціни поряд із референтним ціноутворенням на протезно-ортопедичні вироби та їх комплектуючі – щоб запобігти необґрунтованому зростанню цін;

– ліцензування суб'єктів господарювання, які надають послуги з протезування, – для підвищення рівня відповідальності та прозорості;

– впровадження системи моніторингу якості, що базуватиметься не лише на технічних характеристиках, а й на функціональних результатах і можливостях, які повертаються людині після протезування.

Моніторинг якості передбачається здійснювати з використанням чинних методик клінічного мультидисциплінарного тестування. Такий підхід дозволить перейти до моделі, в центрі якої людина – коли держава контролює не лише кількість виданих виробів, а й реальний ефект для життя людини.

Мінсоцполітики спільно з профільним парламентським комітетом продовжує послідовно працювати над покращанням забезпечення військових і ветеранів якісними засобами протезування, яка відповідатиме сучасним підходам реабілітації в умовах війни і післявоєнної відбудови.

СТВОРЕНО МІЖВІДОМЧУ РОБОЧУ ГРУПУ ДЛЯ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПРОТЕЗУВАННЯ В УКРАЇНІ

13 серпня Кабінет Міністрів України ухвалив постанову про створення Міжвідомчої робочої групи з питань реформування системи протезування, ініційовану Міністерством соціальної політики, сім'ї та єдності України.

МЕТА ГРУПИ – координувати роботу відомств, впроваджувати сучасні технології для забезпечення українців якісними протезами й необхідною підтримкою, враховуючи реальні потреби людей.

Згідно з висновком Рахункової палати, сфера протезування є доволі непрозорою та дає можливість для отримання надприбутків

окремим підприємствам, що призводить до втрат державного бюджету.

Задачі, над якими працюватиме міжвідомча група:

- полегшення доступу до якісного протезування для цивільних і військових;
- підготовка нових фахівців у сфері протезування;
- подолання інституційної

БЕЗОПЛАТНЕ ПРОТЕЗУВАННЯ: ЧОТИРИ КРОКИ

КРОК 1. Отримайте висновок:

- мультидисциплінарної реабілітаційної команди (МДРК);
- експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи;
- лікарсько-консультативної комісії (ЛКК);
- військово-лікарської комісії (ВЛК).

Отримати висновок можна ще на етапі лікування, не чекаючи на встановлення інвалідності.

Якщо висновок видала експертна команда з оцінювання повсякденного функціонування особи, то він буде в кабінеті на Соціальному порталі Мінсоцполітики.

Є окремі випадки, коли інші документи можуть підтвердити потреби в засобах реабілітації, – тоді отримувати висновок не потрібно.

КРОК 2. Подайте заяву на протезування:

- через Соціальний портал Мінсоцполітики – усі дані підтягнуться автоматично. Посилання: <https://soc.gov.ua/welcome>;
- у ЦНАПі;
- у територіальному відділенні Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю. Посилання: <https://www.ispf.gov.ua/profond/regionalni-viddilennya>;
- онлайн через електронний кабінет особи з інвалідністю: ecbi.msp.gov.ua. У цьому ж кабінеті згодом з'явиться направлення на протезування;
- до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення територіальної громади;

В Україні діє державна програма безоплатного протезування для Захисників і Захисниць. Як нею скористатися?

– до виконавчого органу сільської, селищної, міської ради.

Заяву можна подати незалежно від місця проживання особисті, через працівника Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю чи через соціального працівника закладу, де ви проходите лікування чи реабілітацію.

КРОК 3. Після отримання направлення оберіть підприємство.

Це можна зробити, користуючись переліком підприємств <https://www.ispf.gov.ua/diyalnist/zabezpechennya-tehnichnimi-zasobami-reabilitatsiyi> або дашбордом <https://www.ioc.gov.ua/en/analytics/protezni-pidpriyemstva>.

За необхідності фахівці обраного підприємства знімуть усі заміри та підберуть виріб.

КРОК 4. Отримати виріб.

- Зробити примірku протезно-ортопедичного виробу (за вашою згодою може проводитися фото- або відеофіксація процесу);
- вас навчатимуть користуватися виробом;
- вам надаватимуть рекомендації щодо догляду та експлуатації.

Отримуючи виріб, ви підписуєте акт приймання-передачі з підприємством. Держава також оплачує ремонт і сервісне обслуговування.

Які документи треба, щоб отримати високофункціональний протез?

роз'єднаності в отриманні послуг пацієнтами з ампутаціями кінцівок;

- врегулювання обслуговування протезів протягом життя;
- виключення корупційних ризиків зі сфери протезування та збільшення запропозитованих осіб у рамках державного бюджету.

Робоча група має напрацювати нові підходи до розвитку ринку протезування, удосконалення нормативно-правової бази та впровадження сучасних моделей фінансування протезування в Україні.

Це перший крок до комплексної трансформації системи протезування. Робоча група працює ефективний механізм, щоб кожна людина, як військова так і цивільна, котра потребує протезування, без жодних проблем і перешкод отримувала сучасні, якісні вироби та повний комплекс реабілітації.

«Ми проаналізуємо стан ринку, щоб знайти нові підходи до фінансування й реформування системи. Це рішення гарантує зручність, ефективність і прозорість процесу, щоб кожен, хто потребує допомоги, отримав її вчасно і якісно. Продовжимо роботу над покращанням життя українців, які постраждали від війни, і створимо систему, що дійсно працює для людей», – наголосив Денис Улютін.

Обравши підприємство, зверніться до нього з копіями таких документів:

- висновку, що підтверджує потребу в протезуванні. Але якщо є документ, виданий ЛКК або ВЛК до 19.12.2024, отримувати висновок не потрібно;
- паспорта громадянина України;
- ідентифікаційного коду;
- витягу з наказу командира військової частини (начальника територіального підрозділу) або довідки про обставини травми.

Щоб отримати протез для занять спортом, додатково потрібно надати:

- лист Мініборони, МВС, Мінветеранів, Мінмолодьспорту про підтвердження участі учасника бойових дій у спортивних заходах і спортивних змаганнях;
- копії протоколів спортивних заходів чи змагань, якими підтверджується заняття відповідним видом чи видами спорту.

Скільки держава платить за протез та реабілітаційні засоби?

Держава покриває витрати на основі граничних цін. Для ветеранів ці суми більші втричі (крім випадків з високофункціональними протезами).

Якщо протез коштує дорожче, різницю можна доплатити самостійно або з допомогою інших джерел.

Перелік цін: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1003-19#n15> та <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0610-22#Text>.

БІЛЬШЕ БЕЗОПЛАТНИХ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ І ВЕТЕРАНОК

Ветерани й ветеранки війни можуть отримати якісну медичну підтримку, яка враховує досвід участі у бойових діях і забезпечує індивідуальний підхід до кожного і кожної, хто боровив Україну.

НА СЬОГОДНІ вже понад 1000 закладів первинної медичної допомоги уклали контракти з Національною службою здоров'я України і надають ветеранам й ветеранкам розширений перелік безоплатних послуг.

За таку допомогу вони отримують додаткове фінансування – майже 650 грн до базового пакету медичних гарантій для лікарів первинки (це майже вдвічі більше, ніж для цивільного населення). У бюджеті Мінвeterанів на 2025 рік на ці послуги передбачено 127 млн грн.

Тож зверніться до сімейного лікаря та повідомте, що ви ветеран/ветеранка. Уточнити контакти медзакладу з договором можна у контакт-центрі НСЗУ за безоплатним номером 16-77.

Хто зможе скористатися?

Звільнені з військової служби учасники бойових дій, люди з інвалідністю внаслідок війни.

Які безоплатні медичні послуги можна отримати?

1. Індивідуальний план спостереження та лікування, обстеження, діагностика, профілактичні огляди з урахуванням стану здоров'я ветерана війни, наявних хронічних захворювань, історії хвороби та приналежності до групи ризику.

2. Скринінг на стани, пов'язані із наслідками бойових дій:

- посттравматичний стресовий розлад (ПТСР);
- гіпертонічна хвороба;
- хронічний больовий синдром;
- хвороби органів травлення тощо.

3. Надання розширених послуг з психологічної допомоги, психо-

терапії (супровід пацієнтів з ПТСР і відстеження динаміки ПТСР).

4. Скерування за необхідності на консультації з лікарем-психіатром, психологом або психотерапевтом (індивідуальна й групова терапія, сесії когнітивно-поведінкової терапії для роботи з травматичним досвідом, програми управління стресом, тривожністю та депресією) і подальший супровід і спостереження.

5. Супровід та лікування хронічних станів і наслідків бойових травм із забезпеченням своєчасного консультування для подальшого лікування (консультації лікаря ортопеда-травматолога, лікаря-невролога, лікаря-хірурга тощо). Участь у лікуванні хвороб і травм опорно-рухової системи, зокрема артриту, артрозу, травм суглобів, а також станів після ампутації кінцівок, догляді за протезами й кукуками.

6. Виявлення порушень зору і слуху та подальший супровід із забезпеченням своєчасного консультування й лікування відповідними спеціалістами.

7. Участь в розробці та виконанні індивідуального плану реабілітації для пацієнтів з посттравматичними станами. Забезпечення консультації лікаря фізичної і реабілітаційної медицини (ФРМ) для визначення обсягу реабілітаційних заходів, спеціалізованих вправ для відновлення після травм і захворювань.

8. Призначення лікарських препаратів для лікування хронічного больового синдрому, а також для контролю специфічних неврологічних і психоемоційних розладів.

9. Спостереження та застосування додаткових заходів боротьби з залежностями.

10. Забезпечення консультації соціального працівника щодо доступу до медичних і соціальних послуг для отримання інформаційної підтримки про права ветеранів, можливість отримання додаткових послуг і пільг, організації взаємодії з волонтерськими та громадськими організаціями для соціальної інтеграції ветеранів, у вирішенні житлових і матеріальних питань, адаптації до цивільного життя.

Послуги можна отримати за місцем перебування або за допомогою телекомунікацій, якщо це дозволяє стан пацієнта.

Як ветеранам й ветеранкам скористатися послугами?

Вам потрібно:

1. Мати або укласти декларацію з сімейним лікарем чи терапевтом, який працює у медзакладі, що має договір на участь у проекті.

2. Надати документи, що підтверджують статус ветерана та особисті дані.

3. Заповнити заяву для отримання медичних послуг.

Як лікарям/медзакладам доєднатися до проекту і отримувати доплату за допомогою Захисників й Захисниць?

Медики, які мають декларації з ветеранами, можуть укласти договір із НСЗУ на надання розширених послуг, і відповідно отримати доплату за допомогу ветеранам й ветеранкам.

Участь у проекті можуть взяти комунальні заклади охорони здоров'я; приватні клініки; лікарі-ФОП з ліцензією.

Закликаємо медичні заклади та лікарів доєднуватися!

Експериментальний проект реалізується Міністерством у справах ветеранів України разом із Міністерством охорони здоров'я України на виконання Стратегії ветеранської політики, ініційованої Мінвeterанів.

ТЕРНОПОЛЯНИ ПРИВІТАЛИ МЕДИКІВ

Голова Тернопільської обласної організації УСВА Сергій Лісовий разом зі своїм заступником Василем Когутом відвідали Заліщицький обласний госпіталь інвалідів війни обласної ради та взяли участь в урочистому відкритті нового інноваційного простору для реабілітації пацієнтів, що включає відділення фізичної реабілітації, реабілітації тіла та інклюзивних технологій.

ГОЛОВА ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ обласної ради Богдан Бутковський подякував керівництву госпіталю та меценатам за прекрасну проведену роботу, що значно покращить процес лікування воїнів після поранень на фронті.

З нагоди Дня медичного працівника у госпіталі відбулися урочисті заходи. Голова Тернопільської обласної Спілки ветеранів Афганістану Сергій Лісовий вручив подяку та комплекти шахів і шашок начальнику госпіталю Ана-

толію Кнолю, також від ветеранів-«афганців» персоналу були вручені подяки та цінні подарунки. Сергій Лісовий відзначив, що щоденна нелегка праця колективу госпіталю, відданість та професіоналізм заслужують на глибоку повагу, шану та вдячність.

Після привітань обговорили подальшу співпрацю між госпіталем і ветеранськими організаціями.

**Прес-служба
Тернопільської обласної
організації УСВА.**

НАВЧИТИСЬ КЕРУВАННЮ НА СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ АВТО

Керування автішкою у сучасному світі стає необхідністю, зокрема, і для ветеранів й ветеранок з інвалідністю. Адже це не лише про практичні навички водіння, а й забезпечення їхньої мобільності, незалежності та інтеграція в активне життя. Мінвeterанів відшкодовує вартість навчання керуванню на спеціалізованих авто.

ХТО МОЖЕ скористатися? Ветерани й ветеранки війни, члени їхніх сімей, члени сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України, які мають інвалідність (незалежно від причин її отримання), а також мають медичні показання до керування транспортними засобами.

Де пройти навчання?

За інформацією МВС України, наразі функціонують 16 спеціалізованих автошкіл у 14 регіонах, з них 7 – на базі закладів освіти системи МВС.

Як подати заявку?

Щоб пройти безоплатне навчання, потрібно звернутися до місцевого підрозділу з питань ветеранської політики (при ОВА, РВА тощо) за місцем реєстрованого або фактичного проживання (перебування). Заяву можна подати як у паперовій, так і в електронній формі.

До заяви додаються такі документи:

- копія паспорта громадянина України;
- копія реєстраційного номера облікової картки платника податків (у разі відсутності, в паспорті має бути відмітка про відмову від прийняття такого номера);
- копія індивідуальної програми реабілітації;
- копія посвідчення, що підтверджує наявність одного із статусів, або документа, що підтверджує належність до певної категорії осіб;
- копія свідоцтва про шлюб, для дітей – свідоцтва про народження (для членів сімей);
- медична довідка щодо придатності до керування транспортним засобом.

Підрозділ з питань ветеранської політики укладає тристоронній договір про надання послуг із ветераном/ветеранкою війни або членом його/її сім'ї та автошколою.

Навчання повністю оплачує Мінвeterанів.

З детальною інформацією про проект «Безбар'єрні автошколи» та умовами навчання можна ознайомитися за посиланням: <https://driveability.mvs.gov.ua/>.

ЛІКУВАННЯ НАБУТИХ ПІД ЧАС СЛУЖБИ ХВОРОБ

ЦЯ ПРОГРАМА створена, аби підтримати Захисників і Захисниць у лікуванні хвороб і травм, отриманих під час військової служби, та забезпечити якісну реабілітацію.

Які послуги до неї входять?

– Персоналізоване лікування: індивідуальні плани для управління здоров'ям, врахування груп ризику.

– Розширений скринінг: діагностика станів, пов'язаних з бойовими діями, зокрема черепно-мозкових травм або посттравматичних розладів.

– Психологічна допомога: індивідуальна та групова терапія, когнітивно-поведінкова терапія, керування стресом для боротьби з ПТСР чи депресією.

– Лікування бойових травм і хронічних станів: консультації з вузькими спеціалістами: ортопедами-травматологами, неврологами, кардіологами та іншими фахівцями.

– Реабілітація: відновлення після травм, операцій чи хронічних хвороб.

Медичні заклади по всій Україні доєднуються до ініціативи Міністерства у справах ветеранів, Міністерства охорони здоров'я та Національної служби здоров'я України, які розширюють доступ до безкоштовного лікування для ветеранів і ветеранок.

– Терапія опорно-рухової системи: лікування артриту, артрозу, захворювань суглобів.

Стаціонарне лікування за Програмою медичних гарантій, зокрема:

- кардіологія – серцеві захворювання, гіпертензія;
- неврологія – наслідки черепно-мозкових травм, неврологічні розлади;
- інфекційні хвороби – туберкульоз, інші інфекції;
- пульмонологія – хвороби легень;
- гастроентерологія – захворювання шлунково-кишкового тракту.

До безкоштовних послуг у лікарні також входять:

- лабораторні тести;
- діагностика (ЕКГ, УЗД, КТ, МРТ, рентген);
- знеболювальна терапія;
- ліки з Національного переліку та закуплені МОЗ;
- інтенсивна терапія;
- харчування під час перебування в стаціонарі.

Як отримати медичну допомогу?

Зверніться до сімейного або лікуючого лікаря, щоб отримати направлення до спеціаліста чи стаціонару. Екстрена госпіталізація – у критичних випадках ви можете екстрену медичну допомогу (103 або 112). Самостійне звернення – у невідкладних ситуаціях звертайтеся до лікарні напряму.

Важливо! Будь-яке вимагання додаткової плати за ці послуги є незаконним. Якщо ви стикаєтеся з такими ситуаціями, звертайтеся до НСЗУ за номером 16-77 для захисту своїх прав.

або витяг з рішення ЕКОПФО (або чинне рішення МСЕК) про встановлення інвалідності та рекомендації індивідуальної програми реабілітації;

– результат вимірювання гостроти слуху (аудиограма), який надається лікарем-сурдологом після обстеження;

– довідка про присвоєння ідентифікаційного номера (за наявності).

5. Пройдіть процедуру підбору та індивідуального налаштування слухового апарату.

6. Отримайте безоплатний слуховий апарат і рекомендації щодо його використання та догляду.

Якщо вам відмовили в отриманні апарату – звертайтеся на «гарячу лінію» Міністерства охорони здоров'я України: 0 800 505 201.

СЛУХОВИЙ АПАРАТ ВІД ДЕРЖАВИ

Порушення слуху – поширене, але часто невидиме насліддя участі в бойових діях. Втрата слуху може серйозно ускладнювати спілкування, впливати на психологічний стан та якість життя загалом. У відповідь на цю проблему держава впровадила програму безоплатного забезпечення слуховими апаратами для українських Захисників і Захисниць.

У РАМКАХ державного контракту вже закуплено понад 24400 сучасних слухових апаратів OTICON (виробництва – Данія).

Хто має право на безоплатний слуховий апарат? Ветерани й ветеранки війни та військовослужбовці, які мають порушення слуху, навіть якщо в них ще не встановлено інвалідність.

Як отримати слуховий апарат:

1. Зверніться до свого лікаря (сімейного, терапевта або педіатра), який направить вас до сурдолога.

2. Пройдіть обстеження у лікаря-сурдолога – отримаєте медичний висновок.

3. Знайдіть медичний заклад, який бере участь у програмі (актуальний перелік закладів).

4. Подайте документи, зокрема:

- паспорт громадянина України;
- посвідчення ветерана війни або інший документ, що підтверджує ваш статус
- направлення від лікуючого лікаря;
- висновок військово-лікарської комісії – для військовослужбовців

Спорт і відпочинок

ЧОТИРИ ДЕСЯТИЛІТТЯ ПАМ'ЯТІ

У 1987 році в селі Поляни Березнівського району Рівненської області відбулися змагання з волейболу серед команд воїнів запасу, воїнів-інтернаціоналістів, що вже наступного року переросли в обласний турнір пам'яті Івана Холода, який загинув 1980-го в Афганістані.

ВІДТОДІ щорічно проводиться обласний турнір з волейболу, лише епідемія коронавірусу та широкомасштабне вторгнення російської федерації не дали змоги його провести.

38 років поспіль бойові побратими приїждять вшанувати пам'ять, поспілкуватися з друзями та позмагатися на волейбольному майданчику.

Колись це були молоді, запальні хлопці, які повернулися з війни й шукали підтримки, духовної та фізичної реабілітації... Тепер це дорослі дядьки з великим пройденим життєвим шляхом, які своїм прикладом пока-

зують що таке справжнє братерство та спортивний дух, що допомагає рухатись вперед.

Цього року до змагань долучилися ветерани сьогодишньої війни – російсько-української.

Відбувся молебень у сільському храмі, урочисте відкриття в школі, де навчався Іван Холод, і покладання квітів.

Потім команди провели по-

єдинки, в яких визначилися переможці: перше місце – команда Рівненської міської організації УСВА, друге – волейболісти Сарненської районної організації УСВА, третє – команда Рокитнівської районної організації УСВА.

Найкращим гравцем визнано Олега Данильчука з команди Рівненської міської організації УСВА, його нагороджено грамотою і волейбольним м'ячем, за волю до перемоги нагороджено грамотою і волейбольним м'ячем Віталія Васильчука – члена команди Острозької районної організації, учасника російсько-української війни, який на протезі нижньої кінцівки грав у складі команди. Наймолодшому вболівальнику – Івану Балакличко (внуку заступника голови ревізійної комісії УСВА В. Гурницького) вручили волейбольний м'яч.

А наприкінці було традиційне чагування усіх шурпою!

Леонід ГОРОЩУК.

ЧУДОВИЙ ДЕНЬ КАНІКУЛ

Щоб урізноманітнити дозвілля дівчорі, Шепетівська СВА запропонувала провести вихідні на природі з учнями недільної школи храму Святих мучениць Віри, Надії, Любові та їх матері Софії, настоятелем якого є воїн-«афганець» протоієрей Анатолій Вересюк.

ЛІТНІ КАНІКУЛИ – найкращий час відпочинку для школярів. Є можливість і попрацювати на дачах, і допомагати дідусям чи бабусі по господарству в селі.

Молодіжне крило храму з протоієреєм Федором Вересюком взяло на себе проведення активного відпочинку для сімей військовослужбовців та дітей з неповних сімей: футбол, волейбол, водні процедури на водоймі, перетягування канату, зустрічі з воїнами. Шепетівський тренер Олег Володимирович Рудіч зі своїм вихованцем Дмитром – чемпіоном Європи та призером чемпіонату світу з бойового самбо провели майстер-клас з єдиноборств для всіх охочих.

«Афганці» на чолі з головою

спілки Валерієм Окорським приготували обід для відпочивальників, яких було понад сто. Валерій Косогов і Валерій Окорський приготували два казани чудової юшки та картоплю з м'ясом, а фірмовий козацький куліш приготував воїн-«афганець» Віталій Мительський. Покуштувавши куліш, жінки запитували у Віталія, як йому вдається готувати таку смачну страву. На що він скромно відповів, що сек-

ретним інгредієнтом є бажання кухаря приготувати страву якнайкраще з любов'ю до тих, хто її споживатиме, а все інше зробить вогонь.

Усі учасники подякували організаторам за гарний день та смачну кухню і виявили бажання повторити такий відпочинок.

Володимир ПИПІЧ, учасник бойових дій, член Шепетівської СВА.

ЗВИТЯГА НЕСКОРЕНИХ І НЕПЕРЕМОЖНИХ

Місто Кам'янське (Дніпропетровщина) приймало масштабні Всеукраїнські змагання серед ветеранів війни «Звитяга Нескорених». Майже 200 учасників з усієї країни зібралися, щоб довести: український дух непереможний, а сила наших Захисників незламна.

СЕРЕД ДИСЦИПЛІН змагань – жим лежачи, веслування на тренажері, ривок гирі, ейрбайк та інвастронг.

У змаганнях брали участь ветерани війни, які пройшли через найтяжчі випробування – зазнали поранення, контузії, втратили кінцівки. Але навіть після всього пережитого вони не втратили сили духу, жаги до життя, не зупинились і продовжують бути прикладом для інших.

Криворізькі теж змагалися серед інших ветеранів війни, наше місто представляла збірна команда із 14 спортсменів і спортсменок, які вибороли 24 нагороди різного ґатунку. У цих змаганнях взяли участь і криворізькі ветерани-«афганці» – подружжя Раїса Давудова і Юрій Колесник. Раїса Давудова посіла друге місце з ейрбайку, а Юрій Колесник – друге місце з пауерліфтингу і з веслування на тренажері; третє – у ривку гирі.

Мова йде не тільки про спорт – це реабілітація і попри все – робота над собою, повернення до активного цивільного життя.

Організатори змагань: Федерація стронгмену України і Міністерство у справах ветеранів України.

«Ми підтримали ініціативу щодо проведення змагань у нашому місті й створили всі необхідні умови для проведення цього заходу на найвищому рівні, – сказав Кам'янський міський голова Андрій Білоусов. – Кам'янське – це місто, яке підтримує своїх Захисників, створює всі

умови для спортивної реабілітації, повернення до мирного життя та активної участі ветеранів у суспільстві. Шана й вдячність нашим воїнам за незламність і захист України!».

Юрій КОЛЕСНИК, учасник бойових дій Афганістані, особа в інвалідності внаслідок війни, голова міської громадської організації осіб з інвалідністю внаслідок війни «Форпост» УСВА.

Передплата

Побратиме, це наша з тобою газета!

Газету Української Спілки ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів) «ТРЕТІЙ ТОСТ», де друкуються законодавчі матеріали з питань соціального захисту сімей загиблих військовослужбовців, інвалідів війни, учасників бойових дій, юридичні консультації, матеріали про життя і роботу організацій УСВА (територіальних, місцевих, районних), спогади, проза і поезія, можна передплатити у пунктах приймання передплати.

Оформити передплату з поточних місяців також завжди можна до 16 числа (включно) кожного місяця, що передуює передплатному.

Мінімальний передплатний період – один місяць.

Вартість передплати на місяць – 36 грн (вартість з доставкою – 16 грн, приймання передплати – 20 грн), на три місяці – 68 грн.

Наш індекс – 30224.

Підтримуйте газету воїнів-інтернаціоналістів «Третій тост» своєчасною передплатою.

ТТ

ТРЕТІЙ ТОСТ

Ідентифікатор медіа R30-03455.

Газета заснована у липні 1991 року

ЗАСНОВНИК: УКРАЇНЬКА СПІЛКА ВЕТЕРАНІВ АФГАНІСТАНУ (ВОЇНІВ-ІНТЕРНАЦІОНАЛІСТІВ)

РЕДАКЦІЯ НЕ ЗАВЖДИ ПОДІЛЯЄ ПОЗИЦІЮ АВТОРІВ І НЕ МАЄ МОЖЛИВОСТІ ПОВЕРТАТИ РУКОПИСИ. ЛИСТУВАННЯ З ЧИТАЧАМИ – НА СТОРІНКАХ ГАЗЕТИ. ЗА ТОЧНІСТЬ І ДОСТОВІРНІСТЬ ВИКЛАДЕНИХ ФАКТІВ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НЕСЕ АВТОР.

НАША АДРЕСА:

01054, М. КИЇВ, ВУЛ. ЯРОСЛАВІВ ВАЛ, 36Б.

ТЕЛ. 272-47-45, ФАКС 272-50-42.

E-MAIL: USVA2007@UKR.NET

САЙТ: WWW.USVA.ORG.UA

ГАЗЕТУ ВІДПРУКОВАНО У ДРУКАРНІ

ФОП КЛЮЧУК С. М., МІСТО ЧЕРНІВЦІ,

ВУЛ. ЗАВОДСЬКА, 37.

Тираж 2000. Зам. 1010.

ІНДЕКС 30224.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

9 786177 229352